

Рената Борисівна СОКОЛЬСЬКА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і аудиту,
Національна металургійна академія України
E-mail: kaf.ua@metal.nmetau.edu.ua

Інна Миколаївна ІЗВЕКОВА

кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і аудиту,
Національна металургійна академія України
E-mail: izvekova.kaf-oa@email.ua

Анастасія Вікторівна ЛИСЕНКО

Національна металургійна академія України
E-mail: tasya_lv@mail.ru

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТОРГОВОЇ НАЦІНКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ
ТОРГІВЛІ У СФЕРІ АПТЕЧНОГО БІЗНЕСУ**

Сокольська, Р. Б. Удосконалення обліку торгової націнки на підприємствах роздрібною торгівлі у сфері аптечного бізнесу [Текст] / Рената Борисівна Сокольська, Інна Миколаївна Ізвекова, Анастасія Вікторівна Лисенко // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2014. – Том 18. – № 2. – С. 54-60. – ISSN 1993-0259.

Анотація

У статті розглянуто особливості та проблеми аналітичного обліку торгової націнки на підприємствах роздрібною торгівлі, які функціонують у сфері аптечного бізнесу в умовах контролю держави за рівнем цін на товари. Досліджено методи нарахування торгової націнки та доцільність їх використання з огляду на специфіку торгівлі лікарськими засобами та виробами медичного призначення, особливості документального підтвердження нарахування торгової націнки на підприємствах роздрібною торгівлі. Розглянуто питання законодавчого регулювання при визначенні роздрібною ціни на лікарські засоби. Наведено законодавчу класифікацію припустимих розмірів торгової націнки на лікарські засоби та виробу медичного призначення. З урахуванням вимог законодавства щодо максимально припустимих розмірів торгової націнки на лікарські засоби, на підприємствах, які використовують Інструкцію про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, для контрактивного субрахунку «Торгова націнка» запропоновано введення певних аналітичних рахунків та подальший їх поділ у розрізі законодавчо зазначених гранично допустимих розмірів торгової націнки. Такі субрахунки сформовано із урахуванням ступеня свободи підприємства під час вибору розміру торгової націнки, адже державою регулюються ціни лише на певні види лікарських засобів. Для підприємств, які при веденні обліку не використовують Інструкцію про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, пропонується перетворення субрахунку «Торгова націнка» на два нові субрахунки, на одному з яких буде вестися облік націнки на товари, ціна на які підлягає державному контролю, а на іншому будуть обліковуватись націнки на товари з вільним ціноутворенням. Для першого субрахунку також передбачено поділ на аналітичні рахунки, відповідно до законодавчо припустимого максимального розміру торгової націнки на лікарські засоби. Розроблені пропозиції можуть бути корисними не тільки для підприємств, які функціонують у сфері аптечного бізнесу, але й для всіх тих, які здійснюють свою діяльність в умовах державного контролю за рівнем цін на продукцію.

Ключові слова: облік; аналітичний рахунок; торгова націнка; лікарські засоби; виробу медичного призначення; підприємства роздрібною торгівлі у сфері аптечного бізнесу; державний контроль за рівнем цін.

Renata Borysivna SOKOLSKA

PhD in Economics, Associate Professor,
Department of Accounting and Auditing,
National Metallurgical Academy of Ukraine
E-mail: kaf.ua@metal.nmetau.edu.ua

Inna Mykolayivna IZVIEKOVA

PhD in Economics,
Associate Professor,
Department of Accounting and Auditing,
National Metallurgical Academy of Ukraine
E-mail: izvekova.kaf-oa@email.ua

Anastasia Viktorivna LYSENKO

Department of Accounting and Auditing,
National Metallurgical Academy of Ukraine
E-mail: tasya_lv@mail.ru

IMPROVEMENT OF THE TRADE MARGIN ACCOUNTING AT RETAIL TRADE PHARMACY ENTERPRISES

Abstract

The particular qualities and problems of trade margin analytic accounting at retail trade pharmacy enterprises working under government price control have been reviewed. The methods of trade margin charging and their implementation expedience regarding medicine trade specifics have been studied. The trade margin charging documentary evidence features at retail trade enterprises have been researched. The legal control for medicine retail price calculation has been examined. The government classification of allowed volumes of medicine trade margin has been represented. According to government requirements for maximum allowed medicine trade margin, specific analytics accounts and their further separation within legal specification for the "Trade Margin" absorption sub-account have been introduced for enterprises which are working according to the Instruction to using Chart of Accounts. The foregoing sub-accounts are developed considering the trade margin choice options of enterprises because the government controls only certain types of medicines. The enterprises which are not working according to the Instruction to using Chart of Accounts are offered to change the "Trade Margin" sub-account into two new sub-accounts. The first sub-account is designed for trade margin accounting of goods with government price regulation, and the second one is designed for trade margin accounting of goods with free price formation. The government-regulated sub-account is supposed to be divided into analytical accounts according to maximum allowed medicine trade margin. The introduced improvements can be advantageous not only for pharmacy enterprises, but also for all enterprises which work under government price regulation.

Keywords: *accounting; analytic account; trade margin; medicines; medical products; retail trade pharmacy enterprises; state control of price level.*

JEL classification: M41, L81

Вступ

Підприємства роздрібної торгівлі у сфері аптечного бізнесу здійснюють торгівлю лікарськими засобами та супутніми товарами, які входять до переліку Наказу Міністерства охорони здоров'я «Про затвердження Переліку товарів, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи» [1]. Однією з важливих особливостей торгівлі лікарськими засобами є контроль державою за рівнем ціни на такі товари у вигляді встановлення на законодавчому рівні максимального рівня торгової націнки на певні види лікарських засобів та виробів медичного призначення.

Оскільки асортимент товарів аптечного закладу достатньо широкий і для різних видів лікарських засобів обирається та встановлюється різний розмір торгової націнки, то процес обліку та визначення обґрунтованого рівня торгової націнки на товари є доволі складним.

Удосконалення обліку торгової націнки на підприємствах роздрібної торгівлі у сфері аптечного бізнесу дозволить полегшити процес визначення розміру торгової націнки та накопичення інформації щодо її нарахування на різні види лікарських засобів та виробів медичного призначення. Оскільки перед

усіма підприємствами роздрібно́ї торгівлі, які функціонують у сфері аптечного бізнесу, постає проблема встановлення та обліку торгової націнки на лікарські засоби та супутні товари, дослідження цієї проблеми є актуальним.

Деякі питання нарахування та обліку торгової націнки відповідно до формування роздрібних цін на лікарські засоби і пов'язаного з цим чинного законодавства України, а також питання документального оформлення та обліку торгової націнки на підприємствах роздрібно́ї торгівлі розглядалися раніше. Так, Куцик П. О., Коваль Л. І. та Макарук Ф. Ф. [2] вивчали питання документального оформлення, синтетичного та аналітичного обліку торгової націнки на підприємствах роздрібно́ї торгівлі; Андрущак Б. досліджено методи нарахування торгової націнки [3]; Павлюк І. розглядав проблему обліку торгових націнок на підприємствах, де одночасно ведеться роздрібна та оптова торгівля [4]; Амарін Е. Е. цікавився розрахунком торгової націнки на підприємствах роздрібно́ї торгівлі [5]; Терещук С. І., Новикевич А. М. та Чухрай І. Л. [6] аналізували нарахування торгової націнки відповідно до формування роздрібних цін на лікарські засоби і пов'язаного з цим чинного законодавства України. Питання регулювання державою торгової націнки на ліки також досліджувалося у роботі Немченко А. С. [7]. У роботі Громова Б. П. [8] детально розглянуто законодавчу базу щодо встановлення гранично допустимого рівня торгових націнок на лікарські засоби, а також наведено порядок визначення роздрібно́ї ціни на лікарські засоби, які підлягають державному регулюванню. Бутинець Ф. Ф. особливу увагу звертає на документальне супроводження процесу обліку реалізації товарів та питання відображення торгової націнки у відповідних документах [9].

Але, незважаючи на достатню велику увагу до процесу правильного нарахування торгової націнки та відповідності рівня торгових націнок чинному законодавству, проблема ведення аналітичного обліку торгової націнки аптечних закладів в умовах контролю держави за рівнем цін на товари залишається недостатньою розглянутою.

Мета статті

Метою нашого дослідження є удосконалення аналітичного обліку торгової націнки на підприємствах роздрібно́ї торгівлі у сфері аптечного бізнесу в умовах контролю держави за рівнем цін на лікарські засоби.

Виклад основного матеріалу дослідження

Відповідно до Закону України «Про ціни і ціноутворення», «торговельна надбавка (націнка) – це сума витрат суб'єкта господарювання, що пов'язані з обігом товару та здійснюються в процесі його продажу (реалізації) у роздрібно́ї торгівлі та прибутку» [10]. Існує й таке трактування торгової націнки як частини вартості товарів, яка призначена для відшкодування торговому підприємству витрат з реалізації та утворення певного рівня рентабельності [2]. Торгова націнка може містити: суму адміністративних, загальновиробничих, інших операційних та інших витрат; норму прибутку, який підприємство очікує отримати від реалізації товару, а також суму ПДВ, що відноситься до купівельної вартості товарів.

Загалом, торгову націнку можна розрахувати трьома методами [3]. За першим методом розрахунок проводиться на підставі даних бухгалтерського обліку за попередній період. Як зазначають науковці [3], цей метод є доцільним тільки для підприємств, які торгують одним певним видом товарів. Однак, якщо належним чином налагодити аналітичний облік, то його дані можна використовувати для встановлення торгової націнки за зазначеним методом й для підприємств з більш широкою номенклатурою товарів.

Другий метод передбачає встановлення торгової націнки на товари на підставі таких показників, як, наприклад, бренд, мода, рівень обслуговування клієнта, місцезнаходження магазину тощо. Всі наведені критерії встановлення торгової націнки для аптечних закладів не такі важливі, як попит на лікарські засоби. Виходячи з цього, не є доцільним встановлювати націнку за цим методом в умовах підприємств роздрібно́ї торгівлі, які функціонують у сфері аптечного бізнесу.

Третій метод ґрунтується на визначенні рівня поточних цін, тобто проведенні маркетингового дослідження. За ним підприємство має вивчити ціни на аналогічні товари в конкурентів і зробити висновок про необхідний рівень торгової націнки та взагалі доцільність торгівлі таким товаром. Цей метод передбачає понесення підприємством додаткових витрат на проведення аналізу цін на ринку та тривалих маркетингових досліджень, що знижує привабливість застосування його для аптечних закладів.

Крім того, підприємства роздрібно́ї торгівлі у сфері аптечного бізнесу при виборі методу нарахування торгової націнки обов'язково повинні враховувати вимоги законодавства, оскільки відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України [11] на лікарські засоби і вироби медичного призначення, які належать до Національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення [12] та обов'язкового мінімального асортименту (соціально орієнтованих) лікарських засобів і виробів медичного призначення для аптечних закладів [13], встановлено максимально допустимий рівень

торгової націнки. Гранично допустимі розміри торгових націнок, які встановлено відповідно до [11], наведено у таблиці 1.

Таблиця 1. Максимально допустимі розміри торгових націнок, які встановлено відповідно до Постанови «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення» [11]

Закупівельна ціна, гривень	Торгова (роздрібна) надбавка до закупівельної ціни, відсотків
До 100 включно	25
Більше 100 до 300 включно	23
Більше 300 до 500 включно	20
Більше 500 до 1000 включно	15
Більше 1000	10

Крім того, на лікарські засоби (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів) і вироби медичного призначення, оптово-відпускні ціни на які внесені до реєстру оптово-відпускних цін [14] на лікарські засоби і вироби медичного призначення, придбання яких відбувається повністю або частково за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, граничні торгові (роздрібні) надбавки встановлюється не вище ніж 10 % до закупівельної ціни з урахуванням податку на додану вартість. Лікарські засоби і вироби медичного призначення вітчизняного виробництва, оптово-відпускна ціна яких нижча ніж 12 гривень за одну упаковку, не підлягають державному регулюванню, крім тих, які купуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

Таким чином, роздрібна ціна одиниці товару, який реалізується через аптечну мережу, визначається за формулою:

$$Цр = Цз + Нтр, \quad (1)$$

де Цр – роздрібна ціна;

Цз – закупівельна ціна або оптово-відпускна ціна, встановлена вітчизняним товаровиробником;

Нтр – торгова (роздрібна) надбавка в межах граничного розміру.

Тож товарний асортимент аптек відповідно до формування роздрібних цін може бути умовно поділений на наступні групи:

лікарські засоби і вироби медичного призначення, торгова націнка на які підлягає державному регулюванню;

лікарські засоби, ціни на які встановлюються аптекою самостійно залежно від попиту і можливості прискореної реалізації.

З огляду на зазначене, ціни на ліки відповідно до ступеня свободи від державного регулювання поділяють на вільні, регульовані та фіксовані. Вільні ціни складаються лише під впливом кон'юнктури фармацевтичного ринку. Формування регульованих цін обмежено положеннями відповідних органів управління. Фіксовані ціни затверджують на відповідному рівні, їх зміни можливі лише за рішенням органів управління, які їх тимчасово встановили.

Фактичне нарахування торгової націнки на товари відбувається під час оприбуткування товарів на склад. Зручним при цьому є ведення на підприємстві щомісячного товарного звіту задля контролю за своєчасним оприбуткуванням товарно-матеріальних цінностей, у якому бухгалтер має вести оперативний облік товарів, які надійшли. Крім реєстрації в хронологічній послідовності товарів, які надходять в аптеку, в прибуткову частину місячного звіту заносяться суми, які збільшують запаси товарів, їх залишок по аптеці.

Для документального підтвердження розміру торгової націнки підприємству доцільно складати реєстр роздрібних цін. Цей документ буде виступати первинним документом на підставі якого буде здійснюватися нарахування націнки. Встановленої форми для цього виду документу немає і кожне підприємство може складати його в довільній, зручній для себе формі.

Враховуючи усі вищезазначені особливості нарахування торгової націнки на підприємствах роздрібною торгівлі у сфері аптечного бізнесу для вдосконалення обліку на таких підприємствах, пропонується, спираючись на законодавчо встановлений граничний розмір торгової націнки на лікарські засоби та вироби медичного призначення, ввести на підприємствах, які використовують Інструкцію про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, для контрактивного субрахунку 285 «Торгова націнка» такі два аналітичні рахунки з подальшим детальнішим розділом на аналітичні рахунки, відповідно до гранично допустимого розміру торгової націнки:

а) контрактивний рахунок 285.1 «Торгова націнка, гранична норма якої підлягає державному контролю»:

- рахунок 285.1.1 «Максимальний розмір торгової націнки 25 %»;
  - рахунок 285.1.2 «Максимальний розмір торгової націнки 23 %»;
  - рахунок 285.1.3 «Максимальний розмір торгової націнки 20 %»;
  - рахунок 285.1.4 «Максимальний розмір торгової націнки 15 %»;
  - рахунок 285.1.5 «Максимальний розмір торгової націнки 10 %»;
- б) контрактивний рахунок 285.2 «Торгова націнка, гранична норма якої не підлягає державному контролю».

За наведеною пропозицією, нараховувати торгову націнку на лікарські засоби і вироби медичного призначення, на які державою встановлено її граничний розмір, пропонується з використанням кредиту аналітичних рахунків рахунку 285.1. Торгова націнка на товари, стосовно яких не здійснюється державне регулювання ціни, будуть обліковуватись за кредитом рахунку 285.2.

Для підприємств, які відповідно до Наказу Міністерства фінансів України [15] користуються своїм правом не використовувати Інструкцію про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку пропозиція є такою: перетворити контрактивний субрахунок 285 «Торгова націнка» на такі два субрахунки:

а) контрактивний субрахунок 285 «Торгова націнка, гранична норма якої підлягає державному контролю» з такими аналітичними рахунками:

- рахунок 285.1 «Максимальний розмір торгової націнки 25 %»;
- рахунок 285.2 «Максимальний розмір торгової націнки 23 %»;
- рахунок 285.3 «Максимальний розмір торгової націнки 20 %»;
- рахунок 285.4 «Максимальний розмір торгової націнки 15 %»;
- рахунок 285.5 «Максимальний розмір торгової націнки 10 %»;

б) контрактивний субрахунок 286 «Торгова націнка, гранична норма якої не підлягає державному контролю».

За наведеною пропозицією, нараховувати торгову націнку на лікарські засоби та вироби медичного призначення, на які державою встановлено її граничний розмір, пропонується з використанням кредиту рахунку 285 або кредиту його аналітичних рахунків, спираючись на закупівельну ціну та встановлений відповідно до неї максимальний розмір відсотку торгової націнки. Торгова націнка на товари, стосовно яких не здійснюється державне регулювання цін, будуть обліковуватись за кредитом рахунку 286.

При цьому діючий рахунок 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу» змінює свій код на 287 і перетворюється в рахунок 287 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу», зберігаючи всі свої попередні характеристики.

Тобто, наприклад, якщо серед загального обсягу товарів, що надійшли на підприємство, будуть такі: «Калій йодид» вартістю 51,00 грн, «АмфотерицинВ» вартістю 105,75 грн, «Доксорубіцин» – 475,10 грн, «Імуноглобін» – 831,70 грн, «Тенофовір» – 1 795,00 грн, «Марля медична» – 34,90 грн та «Шампунь лікувальний» – 32,00 грн, то аналітичний облік торгової націнки на ці товари буде відображатися за схемою, яку наведено у таблиці 2.

Таблиця 2. Аналітичний облік нарахування торгової націнки з використанням наведеної пропозиції

Найменування товару	Закупівельна ціна, грн	Дебет	Кредит	
			з використанням Інструкції про застосування Плану рахунків	без використання Інструкції про застосування Плану рахунків
Товари, що входять до Національного переліку основних лікарських засобів та обов'язкового мінімального асортименту лікарських засобів				
Калій йодид	51,00	282	285.1.1	285.1
Амфотерицин	105,75	282	285.1.2	285.2
Доксорубіцин	475,10	282	285.1.3	285.3
Імуноглобін	831,70	282	285.1.4	285.4.
Тенофовір	1 795,00	282	285.1.5	285.5
Товари, що входять до обов'язкового мінімального асортименту лікарських засобів і виробів медичного призначення для аптечних закладів				
Марля медична	34,90	282	285.1.1	285.1
Товари, ціни на які не підлягають державному регулюванню				
Шампунь лікувальний	32,00	282	285.2	286

Наведені пропозиції можуть бути застосовувані не лише у сфері аптечного бізнесу, а ще й на тих підприємствах, що реалізують товари, ціни на які також підлягають держрегулюванню. Наприклад, у випадку реалізації легкових автомобілів вітчизняного виробництва, граничний рівень торгової і постачальницько-збутової націнки на які встановлено відповідно до законодавства [16] на рівні 10 % від ціни виробника.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Враховуючи вимоги законодавства стосовно контролю з боку держави за рівнем цін на товари, що реалізуються підприємствами роздрібною торгівлі у сфері аптечного бізнесу, розроблено пропозиції щодо побудови рахунків аналітичного обліку торгової націнки на лікарські засоби та вироби медичного призначення відповідно до гранично допустимого розміру торгової націнки та надано рекомендації щодо їх застосування в умовах аптечних закладів.

Перспективою подальших досліджень у цьому напрямку є розробка в умовах підприємств роздрібною торгівлі, що функціонують у сфері аптечного бізнесу, документального забезпечення визначення розміру торгової націнки.

Список літератури

1. Наказ від 06.07.2012 № 498 «Про затвердження Переліку товарів, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи», затверджений Міністерством охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1231-12>.
2. Куцик, П. О. Бухгалтерський облік у торгівлі та ресторанному господарстві: навч. посібник / П. О. Куцик, Л. І. Коваль, Ф. Ф. Макаруч. – Львів: Магнолія-2006, 2010. – 594 с.
3. Андрущак, Б. Облік торговельних націнок у роздрібній торгівлі («Дебет-Кредит», український фінансово-бухгалтерський портал) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtk.com.ua/show/1cid03780.html>.
4. Павлюк, І. Проблеми бухгалтерського обліку торгової націнки та шляхи її вирішення [Текст] / І. Павлюк // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – №2. – С. 15-25.
5. Амарін, Е. Е. Облік торгової націнки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://alls.in.ua/57258-oblik-torgovo-nacinki.html>.
6. Терещук, С. І. Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посібник / С. І. Терещук, А. М. Новикевич, І. Л. Чухрай. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 280 с.
7. Основи економіки та системи обліку у фармації: навч. посібник / А. С. Немченко, Г. Л. Панфілова, В. М. Чернуха [та ін.]. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2005. – 504 с.
8. Громовик, Б. П. Організація роботи аптек: навч. посібник / Б. П. Громовик. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 288 с.
9. Бухгалтерський облік і аудит в аптеках: навч. посібник / Ф. Ф. Бутинець, Т. А. Бутинець, Н. Г. Виговська [та ін.]. – Житомир: ПП Рута, 2002. – 384 с.
10. Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI «Про ціни та ціноутворення», затверджений Верховною Радою України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>.
11. Постанова «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення», затверджена наказом Кабінету Міністрів України від 17.10.2008 №955, зі змін та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/955-2008-%D0%BF>.
12. Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 №333 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-%D0%BF>.
13. Наказ від 29.12.2011 №1000 «Про затвердження обов'язкового асортименту (соціально орієнтованих) лікарських засобів і виробів медичного призначення для аптечних закладів», затверджений Міністерством охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0524-12>.
14. Реєстр оптово-відпускних цін на лікарські засоби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_prices_drugs.
15. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291, зі змін та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
16. Постанова від 14.04.1994 №233 «Про встановлення граничного рівня торговельної і постачальницько-збутової надбавки (націнки) на легкові автомобілі вітчизняного виробництва», затверджена наказом

References

1. Order of 06.07.2012 №498 «Approving the list of products which have the right to purchase and sell pharmacies and their structural divisions». Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1231-12>.
2. Kutsyk, P. O., Koval, L. I., and Makarchuk, F. F. (2010). *Accounting in trading and restaurant business: tutorial*. Lviv: Magnoliia-2006.
3. Andrushchak, B. (2014). *Accounting trade margins in the retail trade*. Retrieved from: <http://dtkk.com.ua/show/1cid03780.html>.
4. Pavliuk, I. (2008). *Problems of accounting trade margin and ways of overcoming*. *Bukhgalterskii oblik i audit*, 2, 15-25.
5. Amarin, E. E. (2014). *Accounting trade margins*. Retrieved from: <http://alls.in.ua/57258-oblik-torgovonacinki.html>.
6. Tereshchuk, S. I., Novykevych, A. M., and Chukhrai, I. L. (2003). *The accounting system in pharmacies: tutorial*. Vinnitsia: Nova knyga.
7. Nemchenko, A. S., Panfilova, G. L., and Chernukha, V. M. (2005). *Fundamentals of economics and accounting systems in pharmacy*. Kharkiv: NFaU: Zolotistorinky.
8. Gromovyk, B. P. (2007). *Organization of work of pharmacy: tutorial*. Vinnitsia: Nova knyga.
9. Butynets, F. F., Butinets, T. A., and Vygovska, N. G. (2002). *Accounting and Auditing in pharmacies*. Zhytomyr: PPRuta.
10. Law of Ukraine of 21.06.2012 № 5007-VI «On prices and pricing». (2012). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>.
11. Resolution «On measures to stabilize prices of medicines and medical products». (2008). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/955-2008-%D0%BF>.
12. Some questions of state regulation of prices for medicines and medical products. (2009). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-%D0%BF>.
13. Order of 29.12.2011 №1000 «Approving the mandatory range (social welfare) medicines and medical products to pharmacies». (2011). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0524-12>.
14. Register selling prices of medicines. (n.d.). Retrieved from: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_prices_drugs.
15. *Instructions on application of Chart of Accounts for assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations*. (1999). Retrieved from: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
16. Resolution of 14.04.1994 №233 «On the limitation of trade and supply and marketing premium (markup) for cars national production". (1994). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/233-94-%D0%BF>.

Стаття надійшла до редакції 07.12.2014 р.